

ВЕНГЕР (ОСТАШЕВА) Наталія Вікторівна (21.08.64, м. Дніпропетровськ) – доктор історичних наук (2010 р.).

У 1982 р. закінчила середню школу № 21 м. Дніпропетровськ. У 1984-1989 рр. навчалась на історичному факультеті Дніпропетровського державного університету, отримала диплом зі спеціальності “Історик, викладач історії та суспільствознавства”.

З вересня 1989 р. по вересень 1991 р. – вчитель історії та суспільствознавства у середній школі № 82 м. Дніпропетровська.

З листопада 1991 по жовтень 1996 р. навчалась в аспірантурі Дніпропетровського державного університету (навчання переривалось декретною відпусткою).

У жовтні 1996 р. захистила кандидатську дисертацію “Криза менонітської спільноти України та закордонна менонітська допомога (1914 – поч. 30-х рр. XX ст.)”. Науковий керівник – Н.В. Бочарова.

З 1996 р. – викладач, старший викладач кафедри всесвітньої історії Дніпропетровського державного університету, з 2000 р. – доцент кафедри всесвітньої історії.

У 2004-2008 рр. – докторант кафедри всесвітньої історії Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

У 2010 р. захистила докторську дисертацію “Менонітське підприємництво та модернізація Півдня Російської імперії (1789-1917)”. Науковий консультант – С.С. Троян.

З 2013 р. – завідувач кафедри всесвітньої історії Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

З 1997 р. – член Міжнародної асоціації дослідників історії та культури російських німців.

З 2007 р. – член консультативної ради “Journal Mennonite Studies” (Канада, Вінніпезький університет).

З 2013 р. – член редакційної колегії журналів “Грані”, “Вісник Дніпропетровського університету. Історія. Археологія” (Дніпропетровськ).

У 2000-2001 рр. одержала гранти від “Грантової програми Хортиця’99” (Khortitsa`99 Mennonite Studies Grant Program) (США-Канада, голова Пітер Классен); гранти імені Дж.К. Еппа для проведення наукових досліджень; у 2011 р. – грант фонду Д.Ф. Плетта (Delbert Plett Historical Research Foundation Ink.) (Вінніпег, Канада) для проведення наукових досліджень.

Участь у наукових програмах:

1997-2004 рр. – програма “Мала вітчизна” (спільний проект Дніпропетровського національного університету з Гетингентським дослідницьким центром (Німеччина));

2001 р. – академічна програма Європейського Союзу “TEMPUS/TACIS”, місячне стажування в університеті Кентербері (Кент, Велика Британія);

2006-2007 рр. – програма академічного обміну фонду Фулбрайта (США);

2012-2014 рр. – програма Європейського Союзу “Запрошуємо до менонітської Європи” (учасники: Вільний університет міста Амстердам та Міжнародний менонітський центр (м. Вітмарзум) (Королівство Нідерландів), Гамбурзький університет (Німеччина)).

Сфери наукових інтересів: міжетнічні процеси на Півдні Російської імперії (XIX ст.) та в СРСР (ранній радянський період); історія підприємництва етнічних груп, модернізаційні процеси та суспільні травми; націоналізм (побутовий, стихійний, державний); російський імперський націоналізм та колонізація; психологія націоналізму.

Автор 94 публікацій (зокрема, 4 монографій, 4 методичних посібників і 86 наукових статей).

Публікації про Н.В. Венгер (Осташеву) та рецензії на її праці:

• О защите кандидатской диссертации Н.В. Осташевой // Российские немцы. Die Russlanddeutschen: Научно-информационный бюлетень. Wissenschaftliches Informationsbulletin. – 1997. – № 1. – S. 28-30.

• N.V. Ostashewa, Na perelome Epoch: Mennonitskoye soobshestvo Ukraini 1914-1931 (Moscow, 1998) // Preservings. – No. 20. – June 2002. – P. 139 (рецензія на монографію).

• Клец В.К. О защите докторской диссертации Наталией Викторовной Венгер “Меннонитское предпринимательство и модернизация Юга Российской империи (1789-1917)” // Российские немцы. Die Russlanddeutschen: Научно-информационный бюлетень. Wissenschaftliches Informationsbulletin. – 2010. – № 3-4. – С. 28-30.

• Венгер (Осташева) Наталия Викторовна // Международная ассоциация исследователей истории и культуры российских немцев, 1995 – 2010: Справочник. – М.: МСНК., 2010. – С. 52-55.

• Zhuk Sergei. Mennonites as “the Russian Americans”, or problems of colonization and Modernisation in the South of the Russian Empire: Наталья В. Венгер. Меннонитское предпринимательство в условиях модернизации Юга России: между конгрегацией, кланом и российским обществом (1789-1920). Review. – P. 439-449.

Монографії Н.В. Венгер (Осташевої), що стосуються історії Південної України:

- **Очерки истории немцев и менонитов юга Украины.** – Днепропетровск: РВВ ДНУ, 1999. – 231 с. (у співавторстві з С. Бобилевою, Н.В. Бочаровою, О. Кудиною, Л. Тутік).
- **На переломе эпох.** – М.: Готика, 1998. – 253 с.
- **Живи и помни... История меннонитских колоний Екатеринославщины** / Под ред. проф. С.И. Бобылевой. – Днепропетровск, 2006. – 378 с. (у співавторстві з С. Бобилевою, О. Безносоловою, О. Безносоловою, О. Каковкіною, В. Клецем, І. Толстих, Т. Петровою).
- **Менонитское предпринимательство в условиях модернизации Юга России: между конгрегацией, кланом и российским обществом.** – Днепропетровск: Изд-во Днепропетровского национ. университета, 2009. – 696 с.

Найважливіші статті Н.В. Венгер (Осташевої), що стосуються історії Південної України:

- **Die sudukrainischen Mennoniten auf der Suche nach einem “dritten” Genoschaftlichen weg** // Forschungen zur Geschichte und Kultur der Ruslanddeutschen. – Göttingen, 1995. – № 5. – S. 38-53.
- **Die Dynastie Lepp und ihr Unternehmen** // Forschungen zur Geschichte und Culture der Ruslanddeutschen. – Göttingen, 1998. – № 8. – S. 25-35.
- **The Mennonite Industrial Dynasties in Alexandrovsk** // Journal of Mennonite Studies. – Vol. 21. – 2003. – P. 89-111.
- **Аграрна колонізація? До питання про формування “особливої” економічної зони на території сільськогосподарських менонітських колоній Півдня України (перша половина XIX ст.)** // Український селянин: Збірник наукових праць. – Черкаси: Черкаський національний університет, 2004. – Вип. 8. – С. 63-68.
- **Етика підприємництва в релігійній доктрині, світоглядній системі цінностей і реальній практиці менонітів (XVI-XIX ст.)** // Вісник Дніпропетровського університету (Серія “Історія та археологія”). – Вип. 13. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2005. – С. 88-98.
- **Менонитское предпринимательство в контексте социальной истории** // Вопросы германской истории. – Днепропетровск: РВВ ДНУ, 2006. – С. 5-23.
- **Казус “ликвидационного законодательства”: факторы антиколониетской пропаганды и антиколониетского сознания в динамике межэтнических взаимоотношений поздней Российской империи (на примере истории меннонитского предпринимательства)** // Вопросы германской истории. – Днепропетровск: Пороги, 2007. – С. 110-127.
- **Менониты и власть в конфликте 1860-1870-х гг.: pros и cons реформ унификации** // Гражданская идентичность и внутренний мир российских немцев в годы Великой отечественной войны и в исторической памяти потомков. – М.: МСНК-пресс, 2011. – С. 449-467.
- **“Малорусский бунт” Нестора Махно и “немецкий вопрос” в России: социально-психологический анализ эскалации конфликта** // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського: Збірник наукових праць. – Вип. 3.30: Історичні науки. – Миколаїв, 2011. – С. 199-218
- **Німецьке питання в світогляді та політиці П.А. Столипіна: апробація владою** // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наукові записки РДГУ. – Вип. 22. – Рівне: О. Зень, 2011. – С. 173-180.

(Анкета Н.В. Венгер)

Джерело: Дослідники історії Південної України : біобібліографічний довідник / Упорядник : Ігор Лиман. – Київ, 2013. – Том 1. – С. 79-82